



**METODOLOŠKI DOKUMENT
STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE O ZAPOSLENIMA**

Sarajevo, 2019. godina

Izdaje Federalni zavod za statistiku FBiH, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 20 64 52, Fax: +387 (33) 22 61 51

Elektronska pošta: fedstat@fzs.ba, Internetska stranica: <http://www.fzs.ba>

Odgovara: Doc. Dr. Emir Kremić, direktor

SADRŽAJ

| | |
|---|---|
| UVOD..... | 4 |
| SKRAĆENICE..... | 4 |
| | |
| 1. OSNOVNE ADMINISTRATIVNE INFORMACIJE | |
| 1.1. Naziv istraživanja | 5 |
| 1.2. Nositelj istraživanja (područje statistike) i periodika istraživanja | 5 |
| 1.3. Pravna osnova statističkog istraživanja..... | 5 |
| 1.4. Obaveza davanja podataka | 5 |
| 1.5. Povjerljivost i zaštita podataka | 5 |
| | |
| 2. METODOLOŠKE OSNOVE | |
| 2.1. Cilj istraživanja | 5 |
| 2.2. Predmet istraživanja..... | 5 |
| 2.3. Izvještajne jedinice | 5 |
| 2.4. Adresar izvještajnih jedinica | 6 |
| 2.5. Vrijeme i metoda prikupljanja podataka | 6 |
| 2.6. Relevantni zakonski propisi i standardi | 6 |
| 2.7. Definicije i objašnjenja..... | 6 |
| 2.8. Primjena Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010..... | 7 |
| | |
| 3. ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA | |
| 3.1. Učesnici u provođenju istraživanja | 7 |
| 3.2. Periodika i rokovi za prikupljanje podataka | 7 |
| 3.3. Obuhvat i uporedivost | 7 |
| 3.4. Rezultati istraživanja i objava podataka | 7 |
| 3.5. Namjena podataka | 8 |
| 3.6. Korisnici podataka..... | 8 |

UVOD

Mjesečnim statističkim istraživanjem o zaposlenima prikupljaju se podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u poslovnim subjektima (pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima) koji posluju na teritoriji FBiH – puni obuhvat.

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u FBiH od 2017. godine, dobiveni su statističkom obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH.

Prije 2017. godine podaci o broju zaposlenih prikupljali su se putem Mjesečnog statističkog istraživanja o zaposlenima i plaći (RAD-1).

Podaci o zaposlenima služe kao kratkoročni pokazatelj razvoja ekonomije i elementi za izradu dugoročnih i kratkoročnih razvojnih programa u području ekonomske i socijalne politike.

SKRAĆENICE

| | |
|-------------|--|
| BiH | Bosna i Hercegovina |
| FBiH | Federacija Bosne i Hercegovine |
| FZS | Federalni zavod za statistiku |
| KD BiH 2010 | Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010 |
| NACE Rev.2 | Europska klasifikacija ekonomskih djelatnosti |
| SPR | Statistički poslovni registar |

1. OSNOVNE ADMINISTRATIVNE INFORMACIJE

1.1. Naziv istraživanja

Mjesečno statističko istraživanje o zaposlenima.

1.2. Nosilac istraživanja (područje statistike) i periodika istraživanja

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u FBiH od 2017. godine dobiveni su statističkom obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH. U broj zaposlenih osoba u FBiH uključeni su zaposleni u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima - puni obuhvat.

Istraživanje se provodi u sklopu Sektora za statistiku stanovništva i društvene statistike, u Odsjeku za statistiku tržišta rada.

Periodika istraživanja i obrada podataka je mjesečna.

1.3. Pravna osnova statističkog istraživanja

Statističko istraživanje o zaposlenima provodi se na osnovu Zakona o statistici u FBiH ("Službene novine FBiH" br. 63/03 i 09/09), Programa i Plana provođenja statističkih istraživanja od interesa za FBiH.

1.4. Obaveza davanja podataka

Obaveza razmjene podataka sa ovlaštenim organima i institucijama zasniva se na članu 32. Zakona o statistici u FBiH. Zakonom o Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine FBiH" br. 42/09, 109/12, 86/15 i 30/16) Federalni zavod za statistiku je jedan od korisnika Jedinstvenog sistema. Prema članu 4. navedenog Zakona Porezna uprava Federacije BiH vrši registraciju subjekata upisa i prikupljanje podataka u ime Korisnika Jedinstvenog sistema.

1.5. Povjerljivost i zaštita podataka

Podaci koji se prikupljaju putem ovog istraživanja koristit će se isključivo za statističke svrhe i neće se objavljivati kao pojedinačni. Upotreba, povjerljivost i zaštita podataka utvrđena je članovima od 36. do 42. Zakona o statistici FBiH i primjenjivat će se prilikom statističke obrade predmetnih podataka.

2. METODOLOŠKE OSNOVE

2.1. Cilj istraživanja

Osnovni cilj ovog istraživanja jeste dobijanje podataka o ukupnom broju zaposlenih u poslovnim subjektima koji posluju na teritoriji FBiH (zaposleni u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima).

2.2. Predmet istraživanja

Predmet ovog istraživanja su podaci o ukupnom broju zaposlenih u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima koje posluju na teritoriji Federacije BiH.

Istraživanjem o zaposlenima u pravnim osobama obuhvaćeni su zaposleni koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena. U ove podatke uključeni su i zaposleni u odbrani i policiji.

Istraživanjem o zaposlenima u obrtu i srodnim djelatnostima obuhvaćeni su zaposlenici i vlasnici kojima je obrt osnovno zanimanje.

2.3. Izvještajne jedinice

Izvještajna jedinica je Porezna uprava FBiH. Jedinice posmatranja su poslovni subjekti koji posluju na teritoriji FBiH (pravne osobe i obrt i srodne djelatnosti).

2.4. Obuhvat istraživanja

Mjesečno statističko istraživanje o zaposlenima obuhvaća broj zaposlenih osoba koje su evidentirane u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa a zaposlene su u poslovnim subjektima i pripadajućim jedinicama koje posluju na teritoriji Federacije BiH.

Porezna uprava FBiH iz baze Jedinstvenog sistema registracije, kontrole i naplate doprinosa dostavlja mjesečno podatke o zaposlenima u pravnim osobama sa pripadajućim jedinicama u sastavu i obrtu i srodnim djelatnostima, koji posluju na teritoriji FBiH. Preuzimanje podataka vrši se elektronskim putem, korištenjem servisa File Transfer Protocol (FTP).

Iz preuzete baze za potrebe obrade podataka o broju zaposlenih u FBiH izdvajaju se subjekti sa statusom aktivnosti: 1-aktivni, 4-novoregistrovani i D-doseljeni prema stanju u SPR. U podatke o broju zaposlenih uključeni su i zaposleni u jedinicama u sastavu koje posluju na teritoriji Federacije BiH a čije je sjedište u RS ili BD.

Prilikom redovne obrade podataka isključeni su iz obrade poslovni subjekti koji imaju status aktivnosti 2-neaktivni i 3-mirovanje i subjekti koji imaju djelatnost KD BiH 2010 "T" i "U".

Područja djelatnosti T - Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe i Područja djelatnosti U - Djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i organa, nisu obuhvaćeni istraživanjem o zaposlenima.

Za obradu podataka o zaposlenima polja status aktivnosti, šifra djelatnosti, kanton i općina preuzimaju se iz Statističkog poslovnog registra (SPR). Navedena polja se u SPR ažuriraju iz statističkih istraživanja i drugih izvora.

2.5. Vrijeme i metoda prikupljanja podataka

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH od 2017. godine dobiveni su statističkom obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH.

Rok Poreznoj upravi FBiH za stavljanje na raspolaganje podataka u elektronskoj formi prema Federalnom zavodu za statistiku je do 10. u mjesecu za prethodni mjesec.

Rok završetka obrade mjesečnih podataka o zaposlenima u Federalnom zavodu za statistiku je oko 15. u mjesecu (izvještajni mjesec + 45 dana). Rokovi za objavu podataka za svaki mjesec su navedeni u kalendaru publikovanja koji se objavljuje na web stranici FZS.

2.6. Relevantni zakonski propisi i standardi

Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH" br.26/16),

Kolektivni ugovori između zaposlenika i poslodavaca,

Zakon o Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa ("Službene novine Federacije BiH" br. 42/09, 109/12, 86/15 i 30/16),

Zakon o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/07 i 80/11),

Pravilnik o razvrstavanju poslovnih subjekata prema klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 72/17),

Odluka o Klasifikaciji djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010 („Službeni glasnik BiH“, broj 47/10), koja se primjenjuje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine na osnovu člana 5. Zakona o klasifikaciji djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 64/07 i 80/11).

2.7. Definicije i objašnjenja

Zaposleni obuhvaćaju zaposlenike u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima i vlasnike obrta i srodne djelatnosti.

Zaposlenici su osobe koje su zasnovala radni odnos sa poslodavcem (pravnom ili fizičkom osobom), bez obzira na vrstu radnog odnosa i dužinu radnog vremena.

Vlasnik obrta ili srodne djelatnosti je osoba koja je vlastitim sredstvima osnovala obrt ili srodnu djelatnost, u kojoj u svoje ime i za svoj račun sama ili uz pomoć zaposlenika obavlja djelatnost.

Godišnji prosjek broja zaposlenih izračunava se kao aritmetička sredina mjesečnih stanja.

2.8. Primjena Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010

U porediva vremenska serija podataka o zaposlenima prema Klasifikaciji djelatnosti KD BiH 2010 (usklađena sa EU klasifikacijom NACE Rev.2) raspoloživa je od 2017. godine, kada se prešlo na administrativni izvor statistike zaposlenosti.

3. ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE ISTRAŽIVANJA

3.1. Učesnici u provođenju istraživanja

Federalni zavod za statistiku utvrđuje metodologiju istraživanja, a Planom statističkih istraživanja od interesa za Federaciju BiH definišu se statističke aktivnosti. Plan statističkih istraživanja sadrži sljedeće: naziv istraživanja, nosioca istraživanja, sadržaj i namjenu istraživanja, periodiku provođenja (mjesečno, tromjesečno, godišnje i sl.), referentni period ili datum na koji se podaci odnose, jedinicu posmatranja, izvor i način prikupljanja, izvještajnu jedinicu, rokove za izvještajne jedinice kao i rokove u kojima će se obraditi podaci i objavit će rezultati istraživanja, nivo za koji će se objavljujati rezultati.

Podaci o ukupnom broju zaposlenih osoba u Federaciji BiH od 2017. godine dobiveni su statističkom obradom podataka koji su preuzeti iz administrativnog izvora, Porezne uprave Federacije BiH.

3.2. Periodika i rokovi za prikupljanje podataka

Podaci o broju zaposlenih osoba se preuzimaju od Porezne uprave FBiH i statistički se obrađuju u mjesečnoj periodici.

Rok Poreznoj upravi FBiH prema Federalnom zavodu za statistiku je do 10. u mjesecu za prethodni mjesec.

Rok završetka obrade mjesečnih podataka o zaposlenima u Federalnom zavodu za statistiku je oko 15. u mjesecu (izvještajni mjesec + 45 dana).

3.3. Obuhvat i uporedivost

Mjesečno statističko istraživanje o zaposlenima obuhvata broj zaposlenih osoba evidentiranih u Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa, a zaposlene su u aktivnim, novoregistrovanim i doseljenim poslovnim subjektima i pripadajućim jedinicama koje posluju na teritoriji Federacije BiH. Status aktivnosti poslovnih subjekata ne preuzima se iz administrativnog izvora nego iz SPR FZS koji se ažurira iz statističkih istraživanja i svih drugih izvora.

Broj zaposlenih obuhvata zaposlene u pravnim osobama i obrtu i srodnim djelatnostima (broj vlasnika u osnovnom obrtu i zaposlenika u svim vrstama obrta) – puni obuhvat.

Ukupan broj zaposlenih u FBiH ne obuhvaća individualne poljoprivrednike, zaposlene u poslovnim jedinicama koje posluju izvan teritorije Federacije BiH. U obradu zaposlenih se takođe ne uključuju zaposleni u poslovnim subjektima čiji je status aktivnosti u SPR FZS neaktivan ili mirujući kao ni zaposleni u djelatnostima KDBiH 2010:

T - Djelatnosti domaćinstava kao poslodavaca; djelatnosti domaćinstava koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe i Područja djelatnosti U - Djelatnosti vanteritorijalnih organizacija i organa, nisu obuhvaćeni istraživanjem o zaposlenima.

3.4. Rezultati istraživanja i objava podataka

Obradom podataka o zaposlenima dobivaju se podaci o zaposlenima u FBiH i nominalni indeksi kretanja broja zaposlenih.

Rokovi za objavu podataka su navedeni u kalendaru publikovanja koji se objavljuje na web stranici FZS.

Podaci za nivo Federacije BiH publikuju se prema područjima i oblastima klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010, na mjesečnom nivou. Na godišnjem nivou se publikuju podaci o zaposlenima do nivoa kantona prema područjima djelatnosti i nivoa općina samo ukupno, bez podjele na djelatnosti. Razlog za ovo je povjerljivost i zaštita individualnih podataka, na što nas obavezuje Zakon o statistici u Federaciji BiH, članovi 36-39.

Naime, u pojedinim općinama područja djelatnosti su predstavljena sa malim brojem izvještajnih jedinica, do 3 izvještajne jedinice, što onemogućava objavu podataka, a u cilju zaštite individualnih podataka.

Prema kalendaru objavljivanja podataka o zaposlenima, prvi rezultati se objavljuju u saopćenjima 45 dana od kraja referentnog mjeseca, tačnije do 15. u mjesecu za mjesec koji prethodi prethodnom. Detaljni podaci se objavljuju u Mjesečnom statističkom pregledu FBiH do 20. u mjesecu. Podaci se objavljuju u formi tabela i prikazani su u apsolutnim iznosima i indeksima.

U godišnjoj periodici objavljuje se tematski bilten Zaposlenost, nezaposlenost i plaće u Federaciji BiH, koji sadrži podatke za nivo Federacije BiH, kantona i općina. Podaci o zaposlenima se odnose na prosjek prethodne godine.

Također se objavljuju podaci u statističkom godišnjaku, publikaciji „Federacija BiH u brojkama“, publikaciji „Kantoni u brojkama“, kao i u gender publikaciji „Žene i muškarci u Federaciji BiH“.

3.5. Namjena podataka

Podaci o broju zaposlenih služe kao kratkoročni pokazatelji razvoja ekonomije i elementi za izradu dugoročnih i kratkoročnih razvojnih programa u području ekonomske i socijalne politike.

3.6. Korisnici podataka

Glavni korisnici podataka jesu vladina tijela, zavodi i druge državne institucije, tijela jedinica lokalne uprave i samouprave, sindikati, udruženja poslodavaca, istraživači, naučnici, novinari i međunarodne organizacije.